

Derde Wereld Werkplaats

Support for self-reliance

Laanzichtweg 101
4847 SH Teteringen

Sewing Knitting Information Transfer (SKIT) Ondersteuning van SKIT Training Centers en SKIT trainers en SKIT monteurs

Rotary Club Breda West

Inhoud

Voorwoord.....	2
Doelstellingen SKIT Kenia.....	3
SKIT Training Centers (TC) Kenia..	4
SKIT TC AJYTI Nairobi.....	4
SKIT TC AJ Aids Min. Keserian.....	5
SKIT TC Kuap Pandipieri Kisumu...	5
SKIT TC Sulwe Kisumu	7
SKIT monteur George	7
SKIT TC IcFem	7
SKIT monteur Eugene Masadi	8
SKIT trainer David Wasilwa	8
SKIT trainer Joseph Charicha.....	9
SKIT trainer Elisabeth Kahira	10
SKIT trainer Catherine Kiari	11
SKIT trainer Lydia Waigwa	11
SKIT training Naivasha Prison	12
SKIT monteur Angelina Akinyi	13
SKIT monteur Duncan Otieno.....	14
Vredesprijs Wim Roording.....	15
Oegandese cursisten enthousiast over SKIT Uganda	16
SKIT trainer Maureen.....	18
SKIT trainer Rachel (COWA).....	18
SKIT UG TC URDT.....	18
SKIT trainer Jemimah.....	19
SKIT trainer Sunny	19
SKIT UG TC Huyslinci	19
SKIT Trainer Godfrey	20
Steun Rotary club Breda West.....	20
Overige resultaten	20

Voorwoord

In 2005 zijn we begonnen met de voorbereidingen van de SKIT training cursussen. Net op tijd hebben wij instructiemateriaal veilig kunnen stellen. In Nederland wordt geen reguliere opleiding voor naai- en breimachinemonteur meer verzorgd. De voorbereidingen

waren intensief en alle eer gaat naar het Wim Roording die als DWW vrijwilliger heel veel tijd in het coördinerende werk voor dit SKIT project heeft gestoken! Door zijn vasthoudendheid is de voorbereiding van het cursusmateriaal, de gereedschappen de instructieboeken en de vele andere zaken voor inmiddels acht cursussen goed verlopen. Ook de werkzaamheden tijdens de cursussen waren intensief voor zowel de coördinator, de DWW trainers en de Keniaanse trainers. In korte tijd wordt heel veel kennis overgebracht, lessen voorbereid, praktijk- en theorietoetsen afgenomen.

Dankzij de inzet van Willeke Parmentier van ETC training is zowel de voorbereiding van de DWW trainers op de SKIT-cursus en het verwerken van de ervaringen uit haar evaluaties uitstekend verlopen. De financiële bijdrage van ETC ondersteunde de voorbereiding, de vlucht en het verblijf van de DWW trainers.

Onze dank gaat ook uit naar Wilde Ganzen, Impulsis en andere organisaties die deze SKIT cursussen mogelijk maakten! In dit boekwerkje geven wij een overzicht van de resultaten en effecten van de kennisoverdracht in Kenia en Oeganda. De gesprekken met bezochte betrokkenen zijn opgetekend.

De opgeleide monteurs en trainers van monteurs brengen hun kennis over op vele anderen. De kennis wordt gedeeld en verspreid zich. Machines van instituten en kleine zelfstandigen worden onderhouden. De deelnemers geven aan dat deze kennis hun nieuw werk geeft en zij meer inkomen kunnen verdienen.

Luitzen Wobma
directeur

Doelstellingen SKIT Kenia

Het SKIT (Sewing Knitting Information Transfer) project is in 2005 opgesteld en had tot doel het creëren van werk en werkgelegenheid voor economisch kwetsbare mensen in Kenia.

De doelstellingen van het project waren:

1. Het trainen van 30- 40 onderhoudsmensen die naai- en breimachines kunnen repareren en onderhouden.
2. Het trainen van 6-8 trainers die in de toekomst de trainingcursussen kunnen verzorgen.
3. Het opzetten van kleine onderhoud en reparatie werkplaatsen
4. Het opzetten van training centers die ook reserveonderdelen kunnen leveren.

Dit project is ontwikkeld door DWW en ETC/TTP en werd financieel ondersteund door Wilde Ganzen/ICCO, ETC/TTP, St. Ontwikkelingssamenwerking Breda, de zusters Franciscanessen van Roosendaal en Fides II.

In 4 cursussen zijn 56 monteurs opgeleid en 8 trainers van monteurs.

Wilde Ganzen, Rotary Club Breda West en “de Paardestal” ondersteunden daarna de SKIT Training Centers (TC) en SKIT trainers en monteurs in Kenia en Oeganda. Nu leiden lokale trainers monteurs op vanuit deze SKIT TC's of via hun eigen bedrijfje. Kleine zelfstandigen kunnen via deze monteurs hun machine, die nodig is voor hun inkomen, laten onderhouden. Scholen en gevangnissen die vakopleiding in kleding maken verzorgen hoeven geen machines meer aan de kant laten staan.

SKIT cursus 2006 Nairobi, breimachinerevisie

SKIT cursus 2007 Nairobi, naaimachinerevisie

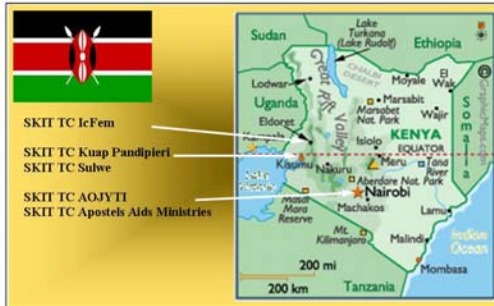

SKIT cursus in Kisumu 2008

*Trapnaaimachines
leren
maken*

SKIT TC's in Kenia

SKIT TC AJYTI Nairobi

Apostels of Jesus Youth Technical Institute Nairobi

De VTC (technische school), waar father Joseph Buzabaraho directeur is, biedt verschillende opleidingen aan jonge kansarme mensen. De visie is om deze jongeren op te leiden als automonteur, meubelmaker, kleermaker, loodgieter en elektricien. Sinds april 2011 wordt er ook les gegeven in catering. Zogenaamde "Life skills", vormen een onderdeel van de algemeen vormende lessen. Deze lessen moeten de leerlingen weerbaar maken om in de snel veranderende samenleving hun dromen op een zuivere manier waar te maken.

De eerste twee SKIT cursussen zijn door de DWW trainers in dit instituut gehouden.

Deze school heeft een apart ingericht **SKIT Training Center** waarin lokale monteurs worden opgeleid door SKIT trainer Simon Karanja. Hij is door de DWW vrijwilligers als SKIT Trainer opgeleid.

SKIT trainer Simon Karanja heeft in de afgelopen jaren bewakers van Keniaanse gevangenissen les gegeven in het SKIT TC. De bewakers van gevangenissen uit

heel Kenia krijgen daar les in het reviseren van naai- en breimachines.

In de gevangenissen in Kenia worden veel naaimachines en breimachines gebruikt door gevangenen die aan productie van kleding werken.

Naast de productie kunnen de gevan-

Gevangenen in Naivasha gevangenis maken kleding en ook hun vakopleiding doen en daar certificaten voor hun vaktraining behalen. Zij zijn via Linus Schoutsen van het Father Grol's Welfare project aangemeld.

Er zijn door deze Keniaanse SKIT trainer al 33 lokale monteurs opgeleid in dit SKIT Training center.

Ook vinden activiteiten buiten de VTC plaats. SKIT Trainer Simon Karanja en Stephen Ochiro, bewaarder in de Naivasha gevangenis, hebben drie weken cursus gegeven in de revisie van naaimachines en drie weken in de revisie van breimachines in de Naivasha gevangenis. Ook hebben zij daar deze gevan-

genen examen afgenomen.

Op 20 juni 2011 hebben 14 kandidaten succesvol hun examen afgelegd. Simon Karanja heeft dit externe examen afgenomen in de Naivasha gevangenis.

Naast de het opleiden van monteurs

Linus Schoutsen reikt in juni 2011 certificaten uit

krijgen ook de leerlingen die een kleermakersopleiding volgen les in het onderhouden van hun naai- en breimachine.

SKIT TC AJ Aids Min Keserian

SKIT training Centrum van de Apostels of Jesus Aids ministries Keserian

Het gebouw van de Apostles of Jesus Aids Ministry is prachtig, maar er zijn bijna geen studenten.

Directeur Father Sherima vraagt een kleine bijdrage om mee te doen met b.v. een computercursus, revisie cursus of tailoring cursus, maar de mensen hebben het geld niet. Het geld is wel nodig om de teachers te betalen. Die zijn er nu dus ook bijna niet.

Er worden af en toe reparaties uitge-

voerd voor kleine zelfstandigen en voor scholen die vlak voor hun praktijkexamen de naaimachines laten nakijken. Keserian heeft wel voldoende potentieel. De stad groeit enorm hard en er zijn veel kleine zelfstandigen die met een naaimachine werken. Keserian ligt ca. 38 km van Nairobi.

SKIT TC Kuop P. Kisumu

De VTC in de Nyalenda sloppenwijk heeft een **SKIT Training Center**. De laatste twee Kenia SKIT trainings cursussen zijn in Nyalenda VTC gegeven. In dit TC zijn verschillende monteurs opgeleid. In een omgebouwde DWW

zeecontainer, waarin destijds de cursusmaterialen zijn vervoerd, worden nu reparaties uitgevoerd door verschillende opgeleide SKIT monteurs. George Owino, Jotham Abnei en Pamela Oliewo repareren naai- en breimachines van kleine zelfstandigen uit de aangrenzende sloppenwijk. Leerlingen die een kleermakersopleiding volgen krijgen wekelijks les in onderhoud van hun naaimachine. De SKIT trainers en mon-

Een leerling bezig op een DWW naaimachine

teurs bezoeken ook andere scholen in Kisumu om onderhoud aan de naaimachines te doen. Vlak voor de landelijke praktijkexamens wil elke school de machines in orde hebben voordat de praktijkexamens in kledingmaken beginnen.

Daarnaast wordt er in Nyalenda les gegeven in houtbewerking, computer, metselen en catering. Ook wordt theorie gegeven in alle vakken.

Leerlingen die van school uitstromen krijgen een naaimachine mee om een zelfstandig bestaan op te bouwen.

Sabina Onyango

Monteur in de sloppenwijk Kisumu aan het werk

Kleine zelfstandigen met een DWW naaimachine

SKIT TC Sulwe Kisumu

Wij hebben een bezoek gebracht aan Sulwe VTC. Deze school heeft de goederen die door de DWW zijn verstuurd ontvangen en in gebruik genomen. In Kisumu wordt in een bestaande VTC

les gegeven in kleermaken, computergebruik en adviezen gegeven op gezondheidsgebied en preventie.

SKIT monteur George

George heeft de 4^e SKIT cursus gevolgd in 2008 in Kisumu. Hij werkt twee dagen op de Sulwe VTC in Kisumu.

De klanten komen naar hem toe en vaak kan hij ze direct helpen. Als hij onderdelen nodig heeft haalt hij die in de workshop in Nyalenda. Dat is op loopafstand van Sulwe. George heeft ook nog een andere plaats waar hij reparaties doet. Ook geeft hij instructie aan klanten voor

preventief onderhoud.

Men heeft aan de rand van Kisumu een nieuwe grote school gebouwd. Daar wordt straks ook de revisiewerkzaamheden voor de naai- en breimachines gegeven en ook revisie en les in auto-techniek. Deze nieuwe VTC ligt aan de rand van Kisumu richting het Noorden en grenst aan een enorme sloppenwijk. Men verwacht voldoende leerlingen die een opleiding willen gaan doen en mensen die hun machine/brommers en auto's ter reparatie aanbieden. Zij zijn in april 2011 van start te gaan in deze school.

SKIT TC Icfem Kimilili

De afkorting IcfEM staat voor Interchristian Fellowship Evangelicals Mission. Hun doel is de ontwikkeling van arme landelijke gebieden in materieel en geestelijk opzicht.

De DWW is betrokken door levering van computers voor het internetcafé en allerlei machines en gereedschappen.

Het SKIT training Centrum is nog niet goed van de grond gekomen omdat de opgeleide monteurs een andere baan hebben gevonden en een monteur die het werk zou kunnen overnemen overleden is. Voor 2012 staat in de planning dat SKIT trainer David Wasilwa lokale monteurs gaat opleiden die het SKIT Training center kunnen bemannen maar ook monteurs die in het grote district in hun eigen dorp als monteur aan de slag

kunnen in de revisie van naaimachines. Er zal ook aandacht worden gegeven aan breimachines maar die zijn er niet zo heel veel te vinden in deze omgeving. Kimilili is een bedrijvige plaats en kan fungeren als centrum voor de omgeving.

SKIT monteur Eugene Maside

SKIT monteur Eugene Maside Wekesa werkte bij IcFem maar is nu in dienst van een weeshuis. Hij leidt daar kleer-

makers op en verzorgt nog steeds onderhoud van naaimachines. Hij wil in de toekomst voor zichzelf beginnen.

Hij is een ster in het borduren van allerlei figuren op kledingstukken.

Hij heeft ook de beschikking over een breimachine.

SKIT trainer David Wasilwa

SKIT trainer **David Wasilwa** woont in Kimilili.

David Wauyo Wasilwa (afkorting DWW) is als SKIT trainer van naai- en breimachinemonteurs opgeleid door de DWW vrijwilligers. David is door de DWW trainers uitgenodigd om samen met Lydia Mukami mee te helpen de lessen te verzorgen in de SKIT Oeganda cursus.

David heeft in drie SKIT cursussen in Oeganda geassisteerd. Lydia heeft twee maal meegeholpen om lessen in de

SKIT Oeganda cursus te verzorgen.

David leidt in Kimilili, waar hij woont, drie mensen op in de revisie en drie mensen in de plaats Sirisia. Omdat

Oeganda niet ver weg is van Kimilili leidt hij ook daar 17 mensen op. Als David daarvoor van huis is verzorgt zijn vrouw Nancy nu het revisiewerk. Samen hebben ze plannen om hun bedrijf op te zetten. In de rustige tijd maken ze sierraden, kaarten uit bananenblad, kunstbloemen en houtfiguren. Wat zijn ogen zien, maken zijn handen. De SKIT training heeft zijn leven in

David met logo 3e WW, het zet aan tot beweging

positieve zin veranderd zegt hij zelf. Hij wordt nu gezien als een erkende vakman.

SKIT trainer Joseph Charicha

Elgon Slopes Solution Centre.

Aan de voet van Mount Elgon, Kenia, woont Joseph Charicha. Hij is één van de Keniaanse SKIT trainers die door de DWW vrijwilligers getraind is.

Joseph Charicha is bewaarder- instructeur in de gevangenis in Kitale. Via het Father Grol's Welfare project is hij bij de SKIT cursus gekomen en door de DWW vrijwilligers opgeleid.

Joseph werkt als bewaarder op de Kledingafdeling van de Kitale gevangenis. De gevangenen maken kleding voor bedrijven en instellingen. Met dit werk leren ze een vak en kunnen ze ook diploma's halen in allerlei vakgebieden. Joseph is zeer gemotiveerd maar heeft het privé niet makkelijk. Bij de verkiezingsonlusten, begin 2008 zijn er veel vernielingen aangericht. Joseph, die in

Revisie en onderhoud op locatie door Joseph

zijn vrije tijd naaimachines repareert, had drie naaimachines ter reparatie en die zijn gestolen en zijn werkplaats is platgebrand. Zijn broer en schoonzus zijn vermoord en nu zorgt hij voor hun kinderen, maar deze man blijft zich inzetten voor gedetineerden en blijft gemotiveerd. Dat is wel even iets om stil van te worden. Joseph werd in 2011 aan naaimachines, gereedschap en een computer geholpen om jonge mensen op te leiden. Hij meldt dat hij in april en

mei 2011 tien naai-, en breimachine- monteurs opgeleid heeft. Hij krijgt daarbij hulp van drie ex-gevangenen die hun opleiding in de gevangenis hebben gekregen. Hij pakt het professioneel aan want de deelnemers hebben een praktijk - en theorie-examen af moeten leggen. Alle tien deelnemers zijn geslaagd!

Revisiewerk van Elgon Slopes Solution Center

SKIT Trainer Elisabeth Kahiro

Elisabeth heeft sinds 1997 een kleine werkplaats waar ze met 27 leerlingen grade 2 in tayloring en 10 leerlingen grade 1 Tayloring in totaal 37 leerlingen die in verschillende shifts komen. Een groep 's morgens en een andere groep in de middag. Ze heeft ook een breimachine waarop men ook les kan krijgen. Zij geeft ook les in onderhoud

van de naaimachine. Als de leerlingen voor zichzelf werken dan kunnen ze hun eigen machine onderhouden is haar devies. Elke zaterdag maken zij en haar man de naaimachines schoon om zo de week lesgeven goed in te gaan. De ruimte waar de leerlingen les krijgen is echt krap. Maar er zijn heel veel jonge mensen uit de omgeving van Ngong die bij haar les willen hebben.

Zij leert ze eerst met kleine lapjes te werken. De geproduceerde kinderkleding wordt verkocht en met het verdiende geld kunnen de cursisten een lap kopen voor grotere kledingmaten. Zo

wordt hen geleerd om langzaam hun eigen bedrijfje op te bouwen.

Klandizie is de steeds meer uitdijende stad Ngong is er genoeg.

Er zijn twee andere vakscholen in Ngong die verbonden zijn aan een kerkgenootschap. Deze scholen zitten wel in een grotere ruimte en kiezen ouders ervoor om hun kinderen naar die scholen toe te laten gaan. Maar soms komen leerlingen ook naar Elisabeth toe om bij haar lessen te volgen omdat haar lessen beter zijn.

De twee computers waar ze les op gaf zijn door ouderdom bijna niet meer te gebruiken.

Een van de computers is al verschillende keren door een computermonteur nagekeken maar er is een probleem met het moederbord.

Een van de computers wordt ook gebruikt om foto's voor klanten te bewerken en af te drukken. Haar man heeft namelijk een foto zaakje naast naar kleding en cursuswerkplaats.

Haar probleem is dat de huur voor haar en de ruimte van de fotostudio van haar man in de afgelopen maanden steeds verhoogd wordt. De voedselprijzen en het levensonderhoud is het afgelopen jaar soms verdubbeld. Haar droom is een eigen werk- en lesruimte waar ze anderen kan opleiden.

SKIT Trainer Catherine Kiari

Catherine is net als Elisabeth opgeleid in drie SKIT cursussen als SKIT Trainer. Catherine startte in Nairobi een werkplaats waar een groep van 12 vrouwen, die geen baan hadden, revisiewerk, kledingmaken en “beadwork “ (sierraden) deden. Veel van de vrouwen waren slachtoffer van het verkiezingsgeweld

in 2008. Na problemen met haar man verliet Catherine Nairobi en ging bij haar ouders in Thika werken en startte daar ook een groep vrouwen met 24 vrouwen, net als in Nairobi. De groep in Nairobi helpt zij nog steeds. Haar droom is een werkplaats waar zij anderen kan helpen. De vrouwen in Thika legden elke keer geld opzij en medio 2011 konden zij daar een stuk grond van kopen. Hierop willen zij een eigen werkplaats bouwen die zij gezamenlijk beheren. Het aantal inwoners van Thika groeit en zij hebben daar een groeiende afzetmarkt voor kleding. Catherine heeft ook contacten met een kledingzaak in Noord Nairobi die in een drukbezocht winkelcentrum ligt. Daar worden ook sierraden en kleding van deze vrouwen verkocht.

SKIT Trainer Lydia Waigwa

Lydia Waigwa was net als Catherine en Elisabeth als trainster opgeleid en gecertificeerd. Lydia heeft met het lesgeven aan de SKIT Kenia cursussen geholpen. Door haar kwaliteiten werd zij uitgenodigd om ook mee te helpen met het lesgeven aan de Oegandese SKIT cursus in het Westen van Oeganda.

Zij heeft afgelopen vijf jaar met hart en ziel gewerkt aan het opbouwen van haar zaak in Rombo. Naast het kledingmaken leidde zij ook met succes jonge mensen op in het revisiewerk van naai-

machines. Lydia is een Massai die na haar opleiding weer terug is gegaan naar haar geboorteplaats om andere jonge Massai een kans te geven om een vak te leren. Omdat de inkomsten, ondanks enorme inspanningen, achterbleven heeft zij eind 2010 moeten besluiten te stoppen met haar werkplaats. De streek wordt al sinds 2008 geteisterd door droogte waardoor de mensen die van veeteelt en landbouw leven, geen inkomen meer hebben. Lydia kreeg een uitstekende baan aangeboden in Nairobi als fashion designer. In haar hart voelde zij, dat zij de ouders en kinderen van de

Masai in de steek liet.

Ze is weer naar Rombo teruggegaan en heeft van haar vader een stuk grond gekregen, waar zij met een lening van de Nederlandse Agnes Walraven een lokaal kon bouwen. Deze nieuwe werkplaats is in mei 2011 klaar. Zo wil zij een nieuwe start maken.

Zij kwam in contact met de Ford Foundation. Zij wilden een onderzoek naar duurzame hulp voor de Masai steunen.

Het onderzoek richt zich op de mogelijkheid of kwaliteitssieraden gemaakt kunnen worden door meer dan 300 vrouwen. De Masai vrouwen zijn meesters in het maken van sieraden van kralen. De sieraden zouden in de USA verkocht moeten gaan worden. Met het inkomen kunnen de vrouwen geld verdienen. Lydia is gevraagd dat onderzoek te leiden. Als het slaagt dan krijgen 4 dorpen de gelegenheid hieraan mee te doen.

SKIT Training in Naivasha Prison

Brother Linus, van het Father Grol's Welfare project (FGW), nam de Rotary leden mee naar de Naivasha Maximum Prison. Linus wordt enorm gerespecteerd in en buiten de gevangenis.

Dankzij zijn inspanningen wordt er nu op een andere manier tegen de gevangenen aangekeken. Door vakopleidingen en onderwijs aan de gevangenen wordt hen hoop en een doel gegeven.

De sfeer in de 2 grote zalen waar 200

langgestrafte gevangenen op dat moment gevangenis kleding maken is ontspannen. De grote groep van mannen en vrouwen van de Rotary club Breda kunnen ontspannen tussen de gevangenen lopen. Er wordt een praatje gemaakt en er worden foto's gemaakt van werkende gevangenen. Stephen Okemwa Ochiro is een bewaker, die als SKIT monteur opgeleid is in de naai- en breimachine.

Hij vertelt enthousiast, dat hij 20 gevangenen leert om naaimachines te onderhouden en te repareren. Ook zou hij graag meer instructieboeken willen hebben. Nu werkt hij met zijn eigen exemplaar dat hij tijdens de training heeft ontvangen.

De (trap)naaimachines die worden gebruikt zijn sterk verouderd en worden met onderdelen van niet werkende naaimachines gerepareerd.

De gereedschapskist die hij tijdens/na de SKIT cursus heeft ontvangen wordt door de gevangenen in opleiding om de beurt gebruikt. Het is duidelijk dat aan gereedschap een groot gebrek is. Toch is men trots dat men met weinig midde-

len veel kan. Stephen is enthousiast en gedreven en wil meer leren om meer te kunnen doorgeven. Één van de stafleden vraagt om strijkmachines. De kleding wordt nu nog met kolen strijkbouten gestreken. De kwaliteit van de kleding (uniformen) voor politie, leger, gevangenisbewakers enz. is hoog. De gevangenen doen zo ervaring op voor de landelijke **Trade test**, die zij in verschillende richtingen en op verschillende niveaus kunnen afleggen. FGW betaalt tot nu toe voor de registratie en examengeld. Na vrijlating kunnen de gevangenen een naaimachine van FGW krijgen. Een groot deel van deze gereedschappen, naai- en breimachines komen van de Derde Wereld Werkplaats. Ruim 95% van de ex-gevangenen blijft door het rehabilitatiewerk uit de gevangenis, mede dankzij de goede voorbereidingen en lessen die men in de gevangenis heeft ontvangen. Later bezoeken we een groot gebouw waar honderden gevangenen leren lezen en schrijven. Ook kunnen ze een diploma halen voor de lagere school, voortgezet onderwijs en zelfs universitaire opleiding. In groepen geven medegevangenen les aan elkaar. De sfeer is ook hier ontspannen. Dankzij een donatie zitten de gevangenen nu op banken, voorheen zat men op de grond. De aangrenzende bibliotheek heeft een aantal oude DWW computers. Hun wens is nieuwe computers. De aantekeningen

worden nu uitgeschreven, dan uitgetypt en vervolgens op een bord gehangen, waarvan men de aantekeningen kan overschrijven. Wat zou het een enorme winst zijn als men goede computers had, waarop de aantekeningen uitgewerkt en opgeslagen kunnen worden. ICT kennis is onder de bewakers aanwezig. Aan het einde van het bezoek worden we ontvangen door de directeur, die ons bedankt voor de steun. Linus geeft aan dat het aan de inzet en

houding van de directeur ligt dat er een ontspannen sfeer is in de gevangenis.

SKIT Monteur Angelina Akinyi

Angelina Akinyi werkt in de Kakamega Women prison en haar collega SKIT monteur Jason werkt in de Kakamega Childrens prison. Angelina heeft in maart 2008 een winkel geopend waar ze reparaties doet, kleding maakt voor klanten maar ook kleren verkoopt die zijn ingekocht. In de gevangenis werkt zij in de productie-unit en maakt met de gevangenen kleding. Via het father Grols project kunnen de gevangenen opgeleid worden en examen doen tot Grade 1. Ze werken aan opdrachten voor stofjassen, schooluniformen, kleding voor collega's en klanten. Zij hebben de beschikking over 40 machines, echt oud model rechtstikkens, geen zigzag- en industrienaaimachines. De ma-

chines zijn oud. Zij heeft ze 11 kapotte naaimachines weer werkend gemaakt. Van de andere machines zijn vaak dezelfde onderdelen weg. De onderdelen moeten besteld worden via de prison autoriteiten en pas als het budget is goedgekeurd kan ze de onderdelen inkopen. Het budget voor dit jaar is maar 2000 Ksh (€20,=). Angelina heeft verschillende vrouwen, via father Grol's Welfare, een (DWW)-naaimachine kunnen geven.

SKIT Monteur Duncan Otieno

Brothers Good Shepherd Community Vocational Training

Duncan Otieno heeft na zijn opleiding in 2007 als SKIT monteur eerst een tijd bij Kuap Pandipieri gewerkt maar wilde graag zijn eigen bedrijfje starten. Nu leidt hij jonge mensen op in Garment making & tailoring tot trade test 3. Ook geeft hij cursussen in onderhoud van naaimachines in Sigomere niet ver van Kisumu.

Een dankbare Duncan Otieno is erg blij met de naaimachines en gereedschappen die hij kreeg. Hij volgde de derde SKIT trainers opleiding en is enthousiast begonnen zijn kennis uit te dragen. Hij is extra dankbaar voor de naaimachine die hij kreeg omdat hij zich bewust is hoeveel werk er in gestoken is om de machine bij hem te krijgen. Hij zou graag de vrijwilligers ter plekke

14

willen laten zien wat de impact is van een goede naaimachine.

De 56 Keniaanse SKIT cursisten hebben elk een naaimachine na de cursus meegekregen. Ook krijgen afgestudeerde leerlingen van de vakopleiding in Nairobi en Kisumu een naaimachine of breimachine mee. Partner organisaties die met Kuap Pandipieri en de Apostels of Jesus Youth Technical Institute samenwerken hebben naaimachines en breimachines ontvangen.

Vredesprijs voor Wim Roording

SKIT Coördinator Wim Roording kreeg 25 september 2008 van toenmalig wet- houder Marja Heerkens, in de Nassau- zaal van de KMA, de zesde Bredase Vredesprijs uitgereikt.

Wim kreeg de prijs voor zijn verdien- sten als vrijwilliger bij de Derde We- relld Werkplaats in Teteringen. De Vre- desprijs is een initiatief van COS Bra- bant, centrum voor Internationale Sa- menwerking en wordt ieder jaar in de vredesweek uitgereikt aan een inwoner van Breda die zich belangeloos inzet voor vrede en gerechtigheid. "Verbaasd, zeer verbaasd ben ik", zei een bescheiden Roording. "Ik doe ge- woon wat ze me vragen en ik had me- zelf deze prijs nooit toebedeeld." De jury dacht daar duidelijk anders over. Zij prees Roording voor zijn inzet voor de Derde Wereld Werkplaats, 'waarmee hij een bijdrage levert aan de armoede- bestrijding in de Derde Wereld'. Wim werkt in 2008 al tien jaar als vrijwilli- ger voor de werkplaats.

Wim, die vroeger als technisch leraar op De Blauwe Kei (nu Tessenderlandt college) werkte, zette onder meer de cursus op, om mensen te leren hoe ze de naai- en breimachines zelf kunnen repareren. Hij reisde al acht keer af naar Kenia, Oeganda en Sierra Leone en

leidde ter plaatse monteurs op om ka- potte machines te repareren. "Het zijn veelal vrouwen die met naai- en brei- werk het hoofd boven water proberen te houden. Het is voor hen van levensbe- lang dat ze met die machines kunnen werken en ze kunnen repareren als ze kapot zijn", zei Wim.

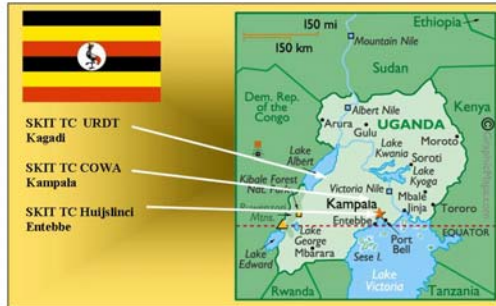
De voorbereiding en de cursussen zijn intensief maar de voldoening van je werk is groot als je ziet dat de kennis zich als een olievlek uitbreid.

Foto Amanda Binnendijk

Leren lesgeven in werking en onderhoud
SKIT Oeganda

Oegandese Cursisten enthousiast over SKIT Uganda!

Op 22 september 2011 keerden Wim Roording en Rob Suurmond terug van zes intensieve weken: 3 weken cursus in revisie in Kagadi Oeganda en daarna bezochten zij de door hen getrainde Kenianen. Rob Suurmond doet verslag:

De overdracht van kennis van 'Maintenance and Repair' is ook in Oeganda van de grond gekomen. Het SKIT concept (Sewing knitting Information Transfer / de overdracht van kennis van naaien breimachiner^{revisie}) dat in buurland Kenia vanaf 2006 werd toegepast is aangepast omdat nu de doelstelling toege-

Foto Amanda Binnendijk

spitst was op 'Training of trainers'. Eind 2009 is gestart om 19 trainers uit het beroepsonderwijs in Oeganda te trainen. De cursus bestond uit 3 keer een training van 3 weken. De trainingen zijn gehouden in 2009, 2010 en 2011. Het verloop onder de cursisten in die 3 jaar was vrij

groot. Een aantal viel af in de 1^e training wegens onvoldoende resultaat. Bij de 2^e cursus zijn een aantal nieuwe cursisten ingestroomd via een verkorte opleiding tussendoor. De laatste training startte met 15 cursisten waarvan er 14 geslaagd zijn.

De cursus werd gegeven door de DWW trainers Twan de Bont, Rob Suurmond en de Keniaanse trainers David Wauyo Wasilwa en Lydia Mukami Waiga.

De laatsten zijn door DWW opgeleide trainers van SKIT Kenia.

Het geheel stond onder leiding van project coördinator Wim Roording.

Bij de laatste cursus is Amanda Binnendijk mee geweest om de cursisten meer didactische vaardigheden bij te brengen. Amanda is communicatie adviseur en doet via de Libre Foundation af en toe ontwikkelingswerk.

De lessen van Amanda werden zeer ge-

Amanda geeft cursus didactiek

waardeerd door de deelnemers. Het was wel even wennen, maar door de persoonlijke aanpak van Amanda groeide het enthousiasme. “We hebben in één week meer geleerd dan één jaar universiteit” was het compliment wat zij kreeg.

Naast de training in didactische vaardig-

heden zijn de leermiddelen uitgebreid met modules om de modernere machines en technieken te behandelen. Het gaat dan met name over de sjabloon naaimachines en patroonmechanismen van de breimachines.

Techniek was voor de meeste cursisten een maagdelijk terrein. De meesten gaven naaldvakken op een vakschool. Het was een hele omschakeling om gereedschap te hanteren en vuile handen te krijgen. Maar door volharding van docenten en studenten is het toch gelukt om de benodigde vaardigheden onder de knie te krijgen. Een barrière is soms de taal, met name de uitspraak van het Engels. Gelukkig konden de Keniaanse trainers hier een brugfunctie vervullen.

Breimachines testen

De cursusplaats was de URDT (het ‘Uganda Rural Development Trainingcentrum’) in Kagadi, een plaatsje op het platteland in het Westen. Dit instituut organiseerde en faciliteerde de cursus. De cursisten zelf zijn afkomstig uit heel Oeganda. Er waren 11 vrouwen en 4 mannen, tussen de 20 en 50 jaar. De meesten zijn getrouwd en hebben kinderen. Het is een hele opgave voor ze om 3 weken van huis te zijn. Maar ze hebben er veel voor over om zich door deze opleiding een beter inkomen te verwerven. Want ondanks hun baan en die van de partner is het moeilijk om rond te komen.

Hoofddoel blijft intussen de introductie van het vak ‘maintenance en repair’ van naai,- en breimachines op hun scholen. Zo moet de verworven kennis verder verspreid worden. Voor ondersteuning van dit alles komen er ook enkele Servi-

Uitleg over de schuifmaat

ce Centra met gereedschappen, machines, reserveonderdelen en documentatie. Na afloop van de laatste cursus konden de deelnemers een aantal naai,- en breimachines kopen. Daar werd volop gebruik van gemaakt. Over de prijs werd stevig onderhandeld met URDT, de eigenaar van het lesmateriaal. De meeste naaimachines en 8 breimachines komen op deze manier terecht bij de cursisten en hun VTC's. Dat is voor de DWW een mooi resultaat van dit project.

SKIT Ug Trainer Maureen

Maureen, 25 jaar uit Kampala, een van de betere cursisten. Een moderne vrouw, het verschil stad of platteland kun je zien. De plattelanders zijn moeilijker te verstaan, praten zachter e.d. Maureyns moeder is pas gestorven en ze woont bij haar vader en heeft de zorg voor 4 broertjes en zusjes. Ook financieel. Ze is ambitieus en wil op zichzelf gaan wonen. Het is ook niet goed volgens hun cultuur dat een dochter bij haar vader woont. Haar vader helpt haar met het onderhoud van haar kinderen. Ze is trainer tailoring op een technische school de Hope For the Needy Kizibawo. Maar ze wil voor zichzelf beginnen met opleiding te geven aan volwassenen in haar vak. Ze heeft haar zinnen gezet op de Passap duomatic breimachine. En dat is ook gelukt.

SKIT Ug Trainer Rachel / COWA

COWA. Dit is het instituut waar Rachel en Lukia, onze cursisten werken. Ook hier weer hartelijke ontvangst met rondleiding. Rachel geeft hier les in tailoring en Engels, Lukia in borduren. Het ziet er allemaal goed uit. Tailoring heeft veel naaimachines, ik schat dat er in de grote zaal wel 50 staan, waarvan een stuk of 8 industriële machines voor productie. De meesten zijn Chinese Swan machines, maar daar hebben ze veel problemen mee. Ze hebben nu 4 breimachines uit Kagadi meegebracht en gaan knittinglessen geven. Er schijnt

een student te zijn die nu al les in breien geeft elders.

We ontmoeten hier een Noorse mevrouw die Cowa steunt met advies en eerder met lesgeven. Maar nu gaat ze voor een jaar terug naar Noorwegen.

Rachel, cursiste uit Kampala vertelt: Ik heb 4 kinderen en ben trainer bij een VTC in Kampala en mijn man is electricien bij de ambassade. Maar het leven is veel duurder geworden door de

voedselprijzen. De huur en het schoolgeld voor de kinderen kunnen we zonder bijverdienste niet betalen. Daarom naai ik in mijn vrije tijd voor anderen. Dit geluid is bij veel cursisten te horen. Ze willen straks ook in hun eigen tijd reparaties en onderhoud doen bij particulieren en instellingen

SKIT TC URDT Kagadi

Partner Uganda Rural Development & Training Program (URDT) heeft een uitgebreid centrum in Kagadi, Kibale District, West Oeganda.

De selectie van de trainers werd door URDT en Ugapriveri (een overkoepelende organisatie van 400 kleine vakscholen) verzorgd. URDT heeft ook de drie cursussen op een uitstekende wijze georganiseerd en verzorgd.

SKIT Ug Trainer Jemimah URDT

Jemimah heeft verstand van techniek. Zo loste ze een fout op die ons al langer bezig hield. Ze is hoofd van de werkplaats hier op URDT. Dat gaat dan over constructies en reparatie van landbouw-

werktuigen. Maar ze kan ook goed overweg met fijnemechanieken als naai en breimachines. Ze is als beste cursist geëindigd. Ik schat haar leeftijd op 25 a 30 jaar en ze woont samen met haar zus.

SKIT Ug Trainer Sunny

Sunny is een vrouw van pak weg 50 jaar. Zij werkt bij de technische school de Nile Vocational Institute Bishop Mukasa Centre in Hoima. Ze is stil en

kijkt soms alsof het haar allemaal koud laat. Maar niets is minder waar. Aan het eind van de cursus vertelt ze dat ze naar de 'Principal'

gaat om te vragen of ze een breimachine kan kopen. Doelgericht gaat ze te werk. Ze vindt breien leuk en wil er iets mee gaan doen. Ze wil weten wat een goede machine is en denkt zelfs al aan reserve onderdelen!

SKIT Ug TC Hujjilinci

VCT Huyslink. In Entebbe is een mooi en goed gebouw verrezen midden in het woongebied van de doelgroep. Dat zijn de kansarmen die nu de kans krijgen een vak te leren en hun brood te

verdienen. Het is nu vakantie dus er waren weinig leerlingen, Alleen bij de haarverzorging en de timmerwerkplaats waren leerlingen bezig. We zagen de verschillende ruimtes voor computer en muziek onderwijs. Ook voor tailoring en haarverzorging. Bij de tailoring stonden wel 20 naaimachines en 2 breimachines, Brother 860 en een Toyota 901 beiden in gebruik voor productie sweaters voor schoolkinderen. De groene stickers stonden nog op de machines met mijn (Rob) eigen handschrift.

SKIT Ug Trainer Godfrey

Godfrey liet zijn store zien met gereedschap en spare parts. Het zag er keurig en geordend uit. Er stonden nog meer breimachines in de opslag. Een Brother

260, Passap duomatic en een Corona. Dat is een soort Passap 200. Maar hij had geen manual en kon hem niet gebruiken. Afspraak: ik zoek werking en manual en stuur het op. Wel een CD laten kopiëren met Engelse manuals van Brother, Toyota, Passap duomatic en Empisal.

Godfrey werkt bij Huyslinci in Entebbe als trainer. Hij is de gangmaker bij de cursisten en heeft de lachers op zijn hand. Maar hij is ook een goede cursist. En in zijn vrije tijd is hij vrijwilliger bij het straatkinderen Project 'Music to the Rescue'. Bij ons bezoek aan Huyslinci viel op dat hij een goed ingerichte service plek had geïnstalleerd. Gereedschap en materialen waren overzichtelijk opgeborgen.

Steun Rotary Club Breda West

De Rotary Club Breda West heeft tijdens haar lustrum actie gevoerd voor de ondersteuning van SKIT Training Centers. Met verdubbeling van Wilde Ganzen konden acht SKIT Training Centers en zes SKIT trainers en monteurs ondersteund worden.

20

Resultaten

- Instructie boek naaimachiner revisie + instructieboek breimachiner revisie zijn ontwikkeld en verbeterd
- 48 **machine**handleidingen voor verschillende type breimachines verzameld en 14 voor overlockmachines.
- cursusmateriaal "how to run your business" en didactiek is beschikbaar voor opleidingen
- Inventaris geleverd voor acht Training Centers en voor zes trainers met 385 naaimachines, 13 breimachines, 42 gereedschapsets voor monteurs, 31 computers en 13 printers en reserve onderdelen.
- Door de trainers zijn ruim 1700 mensen opgeleid in onderhoud.
- In Oeganda is specifiek bijgehouden dat in de afgelopen 3 jaar door 16 trainers in opleiding 851 naaimachines zijn gereviseerd en 49 breimachines. Er zijn 973 mensen opgeleid in onderhoud.
- Nog twee SKIT Training Centers en trainers moeten nog geholpen worden.

Colofon

Derde Wereld Werkplaats
Laanzichtweg 101 Teteringen
telefoon: 076 - 581 02 02
info@dwwbreda.org
www.dwwbreda.org
Rabobank 1200.63.336
KvK: 41104579

Redactie
Luitzen Wobma,
Giften zijn aftrekbaar van de belasting

Foto's: Rob Suurmond, Wim Roording, Amanda Binnendijk, Ernst Havermans en Luitzen Wobma
Revisiedatum: **29-10-2011**

ANBI
Algemeen Nut Beogende Instelling